

Огороднік І.В.

Огороднік І.В., канд. техн. наук, керівник НДЦ ТК ТОВ «Фірма Порцекс-ВРБТ», м. Київ.

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ БУДІВЕЛЬНОЇ КЕРАМІКИ В УКРАЇНІ

Розвиток ринку будівельних матеріалів, в тому числі ринку будівельної кераміки напряму пов'язаний зі станом будівельного комплексу України.

Будівельний ринок України, який з точки зору короткострокового ринкового потенціалу входить у четвірку головних ринків країн Європи, а у довгостроковій перспективі до переліку двох основних європейських ринків з кінця 2008р по сьогоднішній день знаходиться в стані стагнації.

Як наслідок, будівельний ринок став мало привабливим для прямих іноземних інвестицій. Суттєвий вплив кризи проявився у виникненні проблем з фінансуванням проектів, зумовлених погіршенням доступу позичальників до кредитних ресурсів. Якщо раніше компанії мали декілька джерел фінансування будівельних проектів – власні кошти, кошти від продажу нерухомості на етапі будівництва та залучені кошти (переважно кредити від банків), то у 2009 році основним джерелом для подальшого фінансування робіт виступали кошти власників проектів. В подальшому це джерело фінансових ресурсів теж було вичерпано.

І сьогодні в умовах подальшої кризи, для збереження галузі, фінансування ведеться в основному за рахунок державних та регіональних цільових програм та коштів внутрішніх інвесторів.

Відповідно, зменшення обсягів будівельних робіт призвело до зменшенню попиту на будівельні матеріали, що позначилося на скороченні обсягів їх виробництва.

Обсяги виробництва керамічної цегли за період 2006-2011 роки подано на рис. 1.

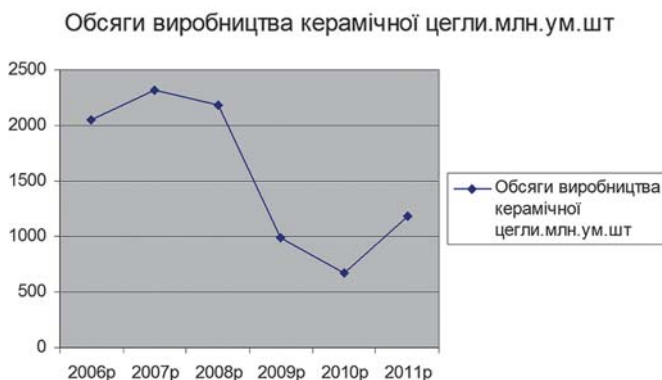

Рис. 1. Обсяги виробництва керамічної цегли 2006-2011р.р.

Тенденція до щорічного зменшення обсягів виробництва стінових керамічних матеріалів зберігалася по сьогоднішній день та складає в середньому 5% на рік.

В той же час підприємства будівельної кераміки, що було реконструйовано або побудовано за рахунок інвестицій протягом 2006-2008р.р [1] витримали кризу та продовжують нарощувати потужності.

Проведемо огляд цих підприємств.

Центральний регіон

В с. Кузьменці Кагарлицького району Київської області в 2008 році було збудовано ТОВ «Кузьменецький цегляний завод» – перше підприємство в Україні з серійного виробництва поризованих керамічних блоків «Кератерм» проектною потужністю 130 млн.шт.ум.цегли. На підприємстві налагоджено виробництво поризованих керамічних блоків трьох типорозмірів: «Кератерм 38», «Кератерм 25», «Кератерм 12». Поризовані керамічні блоки використовують для зведення багатоповерхових і котеджних будинків у всіх регіонах України [2]. За версією Конфедерації будівельників України Кузьменецький цегляний завод визнано найкращим виробником будівельних матеріалів 2011 року. Пропорційно до зростанню попиту на блоки «Кератерм» зростали і обсяги його виробництва. Таким чином, ринок прийняв новий продукт керамічні поризовані блоки «Кератерм».

Озерянський завод ПрАТ «СБК» було збудовано в 2008р за рахунок інвестицій Європейського банку реконструкції та розвитку. На Озерянському заводі ПрАТ «СБК» (Київська обл.) заплановано розпочати регулярне виробництво крупноформатних керамічних блоків під ТМ «Керамокомфорт» із розмірами 250x380x215, 380x245x215, 440x245x215. Усі підготовчі етапи виконано. Нині основним продуктом Озерянського заводу залишається блок 2НФ, попит на який у київських забудовників перевищує пропозицію. Однак фахівці компанії, як і більшість будівельників, майбутнє бачать за крупноформатним керамічним блоком. При цьому виробництво блоку 2НФ як традиційного будівельного матеріалу для українського ринку буде продовжуватися. Обсяг виробництва цегельних заводів, які входять до ПрАТ «СБК» за 2012р. склав 88,671 млн.шт.умовної цегли [2].

На Київщині лідером по виробництву лицевої керамічної цегли є ТОВ «Білоцерківські будматеріали» який випускає 25-30 млн. ум. цегли на рік. До асортименту входить цегла клінкерна, лицева керамічна одинарна (М200), потовщена, чотири види фігурної та камінь керамічний. Це стало можливим за рахунок впровадження в 2008р. модернізованої, сучасної печі нового покоління типу «Кейзинг» французької фірми «Ceric» [1].

Західний регіон

Лідером по виробництву лицевої та клінкерної цегли в Західному регіоні є компанія «Евротон», яка працює на ринку стінової кераміки з 2002р. Нині ТМ «Евротон» – символ якості та надійності для мільйонів споживачів України, Росії, Казахстану, Білорусі, Польщі та Молдови.

ТОВ «Керамікбудсервіс» (с.Загвіздя Івано-Франківська область) пережило кризу і планує знову зайняти достойне місце серед Українських виробників лицьової цегли.

В період з 2010-2011рр. в Закарпатській області в м. Мукачеве було побудовано сучасне підприємство по виробництву стінової кераміки – ТОВ «Русинія». Проектна потужність заводу введеному в експлуатацію в травні 2011р. складає понад 70 млн. шт. ум. цегли. На ТОВ «Русинія» виробляється широкий асортимент стінової кераміки (більше 9 видів) від традиційної цегли – формата НФ до великоформатних керамічних каменів – формата К-450. ТОВ «Русинія» перше підприємство в Україні, що впровадило особливі теплові агрегати португальської фірми «Metalcertima», де в якості палива використовують, як газ, так і тверде та рідке паливо – вугілля, мазут, нафтовий кокс, відходи деревообробної промисловості, біопаливо, що є сьогодні дуже актуальним.

Східний регіон

Вже більше 15 років успішно працює Роменський завод ПрАТ «СБК» (Сумська область) по виробництву лицьової цегли різних кольорів в тому числі жовтої, коричневої, червоної та цегли різних форм. Продукція Роменського заводу «СБК» користується великою популярністю в Україні та країнах СНД.

Через 10 років після народження ЗАТ «Слобожанської будівельної кераміки» Сумська область знову розірвала ринок будівельної кераміки України.

У 2007 році в м. Суми за підтримки американського інвестиційного венчурного фонду «Horison Capital» було створено ТОВ «Керамейя» – підприємство по виробництву клінкерної керамічної цегли для облицювання фасадів «КлінКерам» та бруківки доріг «БрукКерам».

Стратегія розвитку ТОВ «Керамейя» це вироблення усього спектру грубої кераміки. Потужність виробничих ліній 30 млн.шт. на рік клінкерної цегли та 10 млн. шт. на рік клінкерної бруківки. В 2013 р. проведено запуск другої виробничої лінії «КлінКерам-2» по виготовленню клінкерної керамічної цегли потужністю 30 млн. шт. на рік.

Сьогодні компанія «Керамейя» виробляє більше 18 видів клінкеру різної кольорової гами, фактури та розмірів. Керамічна клінкерна цегла КЛІН-КЕРАМ® – це не тільки висока якість та великий запас по міцності, але і широкий діапазон дизайнерських рішень, що відрізняє її від всього, що створює український виробник фасадної цегли. При виробництві всього ТОП-асортименту компанії «Керамейя» використовується технологія флеш-випалу, що дозволяє отримати неповторну «строкатість» фасадів та натуральну яскравість.

Керамічний клінкер для облицювання фасадів виробляється для 2-х сегментів – котеджного та багатоповерхового будівництва. У 2010 році по замовленню великих будівельних компаній для багатоповерхового будівництва було освоєно новий вид продукції «КлінКерам» с пористістю 48% (4-х базових кольорів та серії «Магма»). Цей продукт відрізняється тим, що при якості клінкера (М350) він має конкурентну ціну на рівні лицьової цегли, що дуже важливо для бюджетного будівництва.

За замовленням архітекторів для будівництва унікальних об'єктів та проведення реставраційних робіт «Керамейя» в 2011р. розпочала виробництво повнотілої цегли М350 чотирьох базових кольорів. Крім того розпочато виробництво екструдованої керамічної плитки та сходинок.

«Керамейя» – єдиний виробник клінкерної керамічної бруківки в Україні та країнах СНД. Бруківка виробляється 4-х базових кольорів це – «Рубін», «Онікс», «Янтар», «Жемчуг» та бруківка серії «Магма».

В 2014 році ТОВ «Керамейя» розпочинає випуск крупноформатних поризованих блоків, які будуть відрізнятися низькою теплопровідністю та достатньою (М125-150) міцністю. Крупноформатні поризовані блоки, що планується вироблятися під торговою маркою «ТеплоКерам» повністю будуть відповідати своїй назви. Розміри блоків «ТеплоКерам 44» та «ТеплоКерам 54» дозволять будувати теплу одношарову стіну, при опіру теплопередачі $R = 3,3 \text{ м}^2 \cdot \text{К/Вт}$, без додаткового використання теплоізоляційних матеріалів.

В Європейських країнах таке поняття як «лицьова» та «рядова» цегла відсутні повністю. Для облицювання фасадів там використовують клінкерну цеглу – сама назва вже каже про якість цього матеріалу. В якості стінової кераміки використовують керамічні крупноформатні поризовані блоки.

Аналіз ситуації на ринку будівельної кераміки України показує, що на сьогоднішній день промисловість будівельної кераміки має досить великий сегмент сучасних стінових та оздоблювальних матеріалів – крупноформатні поризовані блоки та керамічний клінкер для облицювання фасадів. В найближчому майбутньому потужності виробництва крупноформатних керамічних блоків будуть тільки збільшуватися, приходячи на зміну неякісної «рядової» цегли.

Але виробники сучасної будівельної кераміки зіткнулися з проблемою неприйняття кризовим будівельним ринком нових матеріалів в тих об'ємах, що виробляється. До 60-70% високоякісної клінкерної цегли українських виробників поглинає експорт в країни СНД, Євросоюзу та Азіатські країни.

Питання яке сьогодні турбує всіх кераміків це необхідність повернути стіні жилого будинку такі поняття як комфорт, екологічність, практичність та красоту. Будівельники успішно будують квадратні метри з використанням ізоляційних матеріалів в поєднанні з газосилікатом, при цьому незначно економлячи на будівництві. В свою чергу мешканці цих будівель в майбутньому змушені будуть платити за ремонт та оновлення фасадів, мати великі витрати за газ. Крім того остаточні хімічні реакції в газосилікатах проходять протягом тривалого часу вже в будинках в яких живуть мешканці, що є небезпечно для здоров'я та життя людини. В той час коли цегляні стіни є екологічними природними кондиціонерами: взимку – тепло; влітку – прохолодно.

Екологічна, хімічно нейтральна кераміка має бути матеріалом №1 для житлових будівель. Над цим питанням треба працювати виробникам стінової кераміки разом з архітекторами та проектувальниками нових будівельних комплексів та котеджних містечок. Враховуючи широкую палітру красок, різний асортимент фактур та поверхонь – ці цегляні будівлі можуть бути архітектурними шедеврами збудованими на віка.

Література:

1. Огороднік І.В. /Тенденції розвитку виробництва керамічної цегли на Україні// Строительные материалы и изделия.-2007-№1.- С.2-3.
2. Будівельний журнал. Спецвипуск «Керамічне будівництво» №4-5 2012р.-80с.
3. Будівельний журнал. Спецвипуск «Керамічне будівництво» №3-4 2013р. – 80с.